

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 60 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo. —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Liubljana, petek 15. novembra 1940

Cena posamezni številki din 1'50

Dobre vesti

Ob sestanku predsednika vlade s tajniki zbornic

Na tem mestu opravljamo običajno neprijetno dolžnost, da opozarjamo na razne in mnoge preštevne napake, ki ovirajo razvoj našega gospodarstva. Tembolj smo veseli, da moremo enkrat na tem mestu posvetiti nekaj prostora tudi dobrim vestem, ki prihajajo iz Beograda.

In takšna dobra vest je sestanek predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića s tajniki naših gospodarskih zbornic. Ta sestanek je tem pomembnejši, ker je to že tretji sestanek predsednika vlade z zastopniki gospodarskih krogov. To dokazuje, da je predsednik vlade trdno odločen, da bo dosežen dober kontakt med vlado in gospodarskimi krogi oz. med drž. uradi ter zastopniki gospodarskih organizacij. Rdeča nit vseh izvajanj gospodarskih ljudi na prvih dveh sestankih je bila, da naše gospodarstvo trpi zaradi nezadostno preudarenih uredb in predpisov predvsem zato, ker ni pravega kontakta med kr. vlado in gospodarskimi krogi.

Sestanki predsednika vlade z zastopniki gospodarstva pa dokazujejo ne samo, da hoče predsednik vlade g. Dragiša Cvetković ta kontakt doseči, temveč da je tudi na pravi poti, da ustvari res dober kontakt. To dokazuje njegovo odkritosrčno priznanje, da tega kontakta doslej ni bilo, to pa dokazuje tudi njegov dolgi in prisrčni sestanek s tajniki zbornic. Kajti tajniki naših zbornic poznajo najbolje vse težave in vse potrebe našega gospodarstva. Vsi so ljudje na terenu, ki zato najbolje vedo, kako vplivajo razne prenapregnene uredbe na naše gospodarstvo. Vsi pa so tudi usposobljeni in vedno pripravljeni za konstruktivno delo in ki predlagajo samo to, kar je objektivno dobro. Sodelovanja državnih oblasti in gospodarskih organizacij si sploh ni mogoče bolje zamisliti kakor je sodelovanje, ki je oprto na tajnike zbornic. Zato upamo, da bo dal sestanek predsednika vlade s tajniki zbornic dobre uspehe in da se bo z njim začela nova doba za naše gospodarstvo, ko se glas gospodarskih ljudi ne bo več presliševal, temveč upošteval in se njih bogate izkušnje tudi izkoriščale v prid države in gospodarstva.

Sestanek predsednika vlade s tajniki zbornic je zato vsa gospodarska javnost pozdravila z velikim zadoščenjem ter pričakuje od tega sestanka dobre in razveseljive rezultate.

Ni po to edina dobra vest, ki prihaja iz Beograda. Tako se poroča iz Beograda, da je trgovinsko ministrstvo izdelalo načrt o ustanovitvi sveta za gospodarsko politiko. Naloga tega sveta bi bila doseči koordinacijo poslov in vodstva enotne gospodarske politike in varovanja enotnosti gospodarskega ozemlja države. Ne poznamo še tega načrta in zato še ne moremo izreči svoje končne sodbe o tem načrtu. Vendar pa upamo, da je osnovna misel tega načrta tudi ta, da se mora s tem svetom doseči tudi sodelovanje praktičnih gospodarskih ljudi pri določanju naše gospodarske politike. Na ta način bi se najlepše dopolnile intencije predsednika vlade in ustvaril med drž. oblastmi in gospodarskimi organizacijami oni kon-

takt, ki edini more obvarovati državo in gospodarstvo pred prenapljenimi predpisi in njih neskladnostjo. Seveda pa tudi upamo, da bo ta svet vsaj v skromni meri nadomestilo za tolikokrat zahtevani gospodarski svet, ki je posebno v času, ko je dirigirano gospodarstvo na pohodu, nujno potreben.

Pa še tretjo — kot upamo — ugodno vest moremo zabeležiti. Iz Beograda se namreč poroča, da se na pristojnem mestu proučuje vprašanje revizije zadrug, zlasti

onih zadrug, ki pod zadržno firmo opravljajo čisto navadno trgovino. Če se res namerava izvesti takšna revizija, potem se ta pač ne more izvesti drugače ko v smislu zahtev, ki so jih trgovci povedali in utemeljili že nešteto krat. Revizija zadrug v tem smislu in s tem tudi revizija zadržnih privilegijev bi bil najbolj učinkovit dokaz za resno voljo vlade, da hoče doseči plodno sodelovanje z gospodarskimi ljudmi. Ta revizija bi pa tudi bila nekaka odškodnina gospodarskim ljudem za vsa njih

dolgoletna razočaranja in za neupoštevanje njih tudi najbolj elementarnih zahtev.

Dobre vesti moramo zabeležiti in želimo samo eno, in sicer tako v interesu države ko tudi gospodarstva, da v svojem pričakovanju gospodarska javnost ne bi bila še to pot razočarana. Preveč je bilo že teh razočaranj, da bi bila nova res že prenevarna. Dobra volja pa, ki jo je pokazal predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, pa nam daje upanje, da se nam sedaj tega razočaranja ni bati.

Sodelovanje vlade z zastopniki gospodarstva Sestanek predsednika vlade Cvetkovića s tajniki zbornic

Na drugem sestanku gospodarstvenikov s predsednikom vlade g. Dragišem Cvetkovićem je bilo dogovorjeno, da se sestane ministrski predsednik s tajniki zbornic, ker ti najbolj poznajo vsa naša gospodarska vprašanja. Ta sestanek je bil v sredo 13. t. m.

Govor predsednika vlade

Sestanek je otvoril predsednik vlade Dragiša Cvetković z daljšim govorom, v katerem je najprej poročal, kako je prišlo do tega sestanka. Prvi sestanek predsednika vlade z gospodarskimi ljudmi je bil sklican na pobudo beograjskega župana Tomića. Ta prvi sestanek je imel do neke mere tudi političen pomen, ker so se ga udeležili v velikem številu tudi politični ljudje. Na njem se je govorilo o vseh vprašanjih, ki zanimajo gospodarske kroge brez ozira na njih politično pripadnost, ker splošni gospodarski problemi zanimajo vse, tako one, ki se bavijo s politiko, ko tudi one, ki se z njo ne bavijo. Ta prvi sestanek je dal dobre rezultate. Na sestanku se je konstatiralo, da pri reševanju mnogih gospodarskih vprašanj ni bilo zadostnega kontakta med gospodarstveniki in zastopniki državnih oblasti.

Kratko nato je bil v Beogradu drugi sestanek med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem in zastopniki gospodarstva. Tudi na tem sestanku so se ponovile iste ugotovitve ter je bil sprejet predlog predsednika vlade, da se skliče še sestanek predsednika vlade s tajniki naših industrijskih, trgovinskih in obrtniških zbornic, da bi na ta način prišlo do ožjega sodelovanja med tajniki, njim in ministrstvom za trgovino in industrijo, ki je v prvi vrsti pristojno za gospodarska vprašanja.

Predsednik vlade je zlasti naglasil, da pričakuje od današnjega sestanka zelo mnogo. V današnjih težkih dneh hočejo tako gospodarstveniki ko tudi vlada, da se reši naša država iz sedanje težke gospodarske perturbacije s čim manj težavami in da nas doleti čim manj slabih posledic sedanjih težkih časov.

Katera vprašanja so najvažnejša

Nato je predsednik vlade Cvetković naglasil, katera vprašanja bi se morala predvsem rešiti. V prvi vrsti je treba tu omeniti vprašanje cen in preskrbe prebivalstva. Po mojem mnenju je treba na

v dvorani Prizada. Poleg predsednika vlade so se udeležili sestanka tudi trgovinski minister dr. Andrej, minister dr. Konstantinović, pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović, načelnik trgovinskega ministrstva dr. Mišić in direktor Prizada dr. Toth.

današnjem sestanku, je nadaljeval predsednik vlade, obravnavati predvsem tri vprašanja, ki so za nas zlasti pomembna. Prvo vprašanje je vprašanje dviga cen, drugo preskrba prebivalstva zlasti z živili, tretje pa se nanaša na uredbe, ki so bile izdane zaradi nagle dviga cen in nastalih težav pri preskrbi prebivalstva.

Kar se tiče dviga cen, se more reči, da je prišlo to vprašanje nenadoma. Porast cen je anormalen pojav ter je povzročil znatne motnje. O tem dvigu cen moramo voditi račune, ker ne občuti vse prebivalstvo dviga cen enako. Pojavljajo se nasprotujoči si interesi proizvajalcev in potrošnikov. Te izredne razmere mora kr. vlada urediti. Zato je kr. vlada začela določevati cene nekaterim predmetom.

V zvezi z dvigom cen se je pojavilo tudi vprašanje preskrbovanja prebivalstva. Gre za predmete, ki so neobhodno življenjsko potrebni. V preskrbovanju z domačimi živili so nastale motnje zaradi me 'narodnih razmer. Ni več argentinske pšenice! Moramo računati s tem, kar imamo. Mnogi mislijo, da se moramo omejiti z nekim kitajskim zidom ter da živimo popolnoma ločeno od razmer, ki vladajo v ostali Evropi. To pa ni mogoče. Evropa je v normalnih razmerah uvažala pšenico. Sedaj pa se pojavlja še neki drug činitelj, in to je zmanjšanje proizvodnje v vsej Evropi. To zmanjšanje je na-

stalo: prvič zaradi vojni razmer, drugič zaradi raznih zasedb in tretjič zaradi izvršenih mobilizacij. Kar se tiče kolonialnega blaga, tega ne moremo uvoziti. S tem v zvezi se pojavlja vprašanje kupičenja teh proizvodov in ustvarjanja zalog. Do kupičenja je prišlo zaradi psihoze, ki vlada in ki igra glavno vlogo. Psihoza o potrebi ustvarjanja sebi zaloga je povzročila velike nerednosti v našem gospodarskem življenju.

V današnjih razmerah ne more biti gospodarskega življenja brez dirigiranja. Mi vsi, Srbi, Hrvati in Slovenci moramo skupno z enega mesta upravljati in po istih načelih voditi vse naše gospodarsko življenje.

Tu bi želel popraviti neko zmotno mnenje, ki pravi, kakor da bi Hrvati želeli neko separatistično ozemlje, kakor da bi skrbeli samo za svoje razmere. To mnenje je napačno.

Organizirati moramo ustanovo ali določiti eno osebnost, ki bo vse gospodarske potrebe presojevala z enega vidika in enako ter samo s stališča splošnih interesov.

To bi bil program našega dela. Ta program mora imeti naslednji skrajni cilj: zboljšanje. V teh težkih časih mora biti cilj tako kraljevske vlada ko gospodarstvenikov, omogočitev boljšega življenja in ustvarjanja boljših odnošajev med proizvajalci in potrošniki. Kr. vlada je pripravljena, da stori vse potrebne koncesije, da se zbliža njeno naziranje z naziranjem gospodarstvenikov.

Ob koncu svojega govora je predsednik vlade govoril, kaj smo že vse doživeli od začetka vojne in kaj se je storilo, da se obvaruje najvišji interesi naše domovine.

Z odobravanjem in zadoščenjem so vsi sprejeli govor predsednika vlade Dragiša Cvetkovića.

Debata

Generalni tajnik Zbornice TOI Ivan Mohorič

je pričel svoj govor z vprašanjem obveznega ustanavljanja potrošniških zajednic v industrijskih podjetjih, ki štejejo nad 50 delavcev. Ugotovil je, da je izvršila o tem vprašanju zbornica obsežno anketo in ugotovila, da odpade v dravski banovini na manj ko 100 glav prebivalstva po ena trgovina z življenjskimi potrebščinami. Poleg tega pa je še v vseh večjih krajih po ena ali več zadržnih prodaj-

jaln in konsumov, ki so bili ustanovljeni po iniciativi delavstva. Nadalje imajo velika podjetja kakor KID in TPD svoja posebna živilska skladišča. Ugotovil je nadalje, da je industrija v dravski banovini decentralizirana in da je po anketi velik del industrijskega delavstva naseljen po deželi v lastnih domovih ali pri svojcih. Potreba po industrijskih potrošniških zajednicah torej ni stvarno podana, ker je industrija že doslej iz lastnega nagiba omogočila delavstvu skupen nakup važnih živil, če se je le za to pojavila potreba. Zato predlaga, naj bi se uredba revidirala v tem smislu, da se potrošniške zajednice osnujejo le tam, kjer sresko načelstvo ugotovi, da sedanja organizacija dobave živil ni zadostna in kjer pretežna večina delavstva to želi.

V nadaljnjem svojem govoru je obdelal vprašanje preskrbe s surovinami in pogonskim materialom. Prikazal je nazorno, v čem je danes težkoča pri preskrbi s premogom in drvmi in opozoril, da se te težkoče ne morejo odpraviti z uredbami, marveč da so tu potrebna čisto druga sredstva. Pri premogu je potrebno, da se prepreči umetno zmanjševanje produkcije, da se stavi zadostno število prevoznih sredstev na razpolago in da se v posebnem paritetnem odboru od meseca do meseca določi podroben načrt razdelitve in tam obenem obravnavajo vse pritožbe glede dobav, kvalitete in cen. Prizadete industrije producentov in konsumentov naj obravnavajo pod nadzorom svojega resora vprašanje v lastnem delokrogu.

Obrazložil je tudi vzroke v zastoji produkcije drv, ki se pojavljajo v pomanjkanju gozdnega delavstva, nezadostnem pogonskem materialu, pomanjkanju motornih vozil za prevoz iz gozdov na železnico ter reperkurzijo maksimalne cen. Opozoril je tudi na psihološko ozadje vprašanja zmanjšanja produkcije in na ukrepe, ki so v tem oziru potrebni.

Nato je obravnaval vprašanje surovin za tekstilno industrijo ter opozoril na velikanski porast cen domačega bombaža, ki je od 13 din predlansko leto skočil na 85 din v letošnji sezoni. Opisal je težkoče sedanjega stanja in napore industrije, da ipak obdrže delavstvo čim dalje in čim bolje zaposleno. Pri vsaki skupini industrije se pojavljajo drugačne težkoče in so potrebni drugačni ukrepi, da se neprimlike odstranijo.

Končno je opozarjal, da je treba prečistiti vprašanje potrebe, obsega in načina kontrole naše zunanje trgovine. Direkcija za zunanjo trgovino mora koncem tega meseca prevzeti od izvoznega in uvoznega komiteta pri Narodni banki funkcijo izdajanja dovoljenj. Predhodno je na vsak način potrebno, da se prečisti niz tehničnih in administrativnih vprašanj, da bi se ta prenos poslovanja mogel brezhibno izvršiti. Treba si je biti na jasnem, kaj naj bo kriterij za dodelitev uvoznih ali izvoznih kontingentov. Smatra, da ni treba ovirati niti manjših trdk, da se koristijo z direktnim uvozom ali izvozom. Ustanavljanje monopolov bi bilo za trgovino pretežak udarec.

Končno je omenil, da zbornice doslej niso dobivale zadostnih informacij o navodilih deviznega odbora, sveta za zunanjo trgovino in drugih komitejev. Pri DIPO-RISU še ni osnovan posvetovalni

odbor. Predstavnik gospodarstva doslej niso sodelovali v teh odborih. Treba je, da se vzpostavi zveza med temi telesi in smatra, da bo iniciativa predsednika vlade v tem oziru zelo koristna.

Po njem so govorili še dr. Stevan Popović o industrijskih aprovizacijah, Svetislav Marodić o praktičnem izvajanju zakona o pobijanju draginje in Milan Živančević o vprašanju dotacije zbornice za prireditve strokovnih tečajev in glede brezobrestnih kreditov obrtniškim nabavljajnim zadrugam za nakup surovin.

Navzoči pomočnik ministra trgovine in industrije dr. Sava Obradović in gen. direktor PRIZADA dr. Tot so dali na posamezna vprašanja, zlasti glede mletja žita in predelave oljaric obširna pojasnila.

Predsednik vlade se je zahvalil za podana poročila in poudaril veliko korist in delo, ki ju pomeni ta sestanek, kateremu naj sledijo plenarne konference vseh zbornic v državi.

Sestanek predsednika vlade gospoda Cvetkovića s tajniki zbornice bo vsekakor rodil zelo pozitivne uspehe, ker je bil ta sestanek zelo intenziven ter je trajal od pol 9. do 11., nato pa od 2. do 7. zvečer. Predsednik vlade je zvečer priredil za vse udeležence sestanka večerjo, na kateri se je še bolj utrdil kontakt med predsednikom vlade in tajniki zbornice, ki najbolje poznajo potrebe gospodarstva.

Sestanek predsednika vlade s tajniki zbornice je bil vsekakor pozitivno dejanje.

Cena riža

Zveza luščilnic riža je pred dnevi izdelala ključ za razdelitev riža, ki ga bomo dobili iz Italije v štirih partijah. Ni pa še bilo rešeno vprašanje zaslužka luščilnic oziroma cene riža. Določeno je bilo samo to, da bo morala biti cena riža v vsej državi ista. Te dni je bilo v Beogradu več konferenc zaradi višine cene, ki bi se določila za riž. Vprašanje je postalo posebno težavno, ker se je izkazalo, da bo domači riž iz Južne Srbije dražji kakor pa uvoženi riž iz Italije. Kakor poročajo iz Beograda, pa je bilo sedaj tudi to vprašanje rešeno. Doseči pa se mora za to rešitev še pristanelek banske uprave v Zagrebu, nakar bo takoj objavljena cena riža.

Lepo je, da se skrbi za dober zaslužek domačih gojiteljev riža, vendar pa mislimo, da le ni prav, če je domači riž dražji ko tuji, ker bo to prav gotovo imelo za posledico, da se bo tudi tuji riž podražil. Naj se pomaga gojiteljem riža na kak drug način, ne sme pa se zaradi tega podražiti riž, ki spada danes med osnovna živila. Treba vendar enkrat začeti s pocenjenjem življenja, ne pa še umetno dvigati že itak visoke cene.

Novi trgovinski dogovor s švico

Novi trgovinski sporazum, ki je bil te dni podpisan med našo in švicarsko delegacijo, določa, da ostane v veljavi prejšnji trgovinski in plačilni dogovor. Izvoz in uvoz se bosta plačevala še nadalje v devizah. Jugoslaviji pa se priznava aktivni saldo. Glede blagovnega prometa se sestavi komisijeni seznam. Seznami ne vsebujejo samo dosedanjih predmetov trgovinske zamenjave, temveč so sestavljeni tako, da upoštevajo tudi sedanje težave z nabavo surovin. Novi trgovinski dogovor je stopil v veljavo 9. novembra.

Prijava zalag premoga

Urad za kontrolo cen sporoča, da morajo vsi rudniki, uvozniki premoga in trgovci s premogom prijavljati redno do vsakega 5. v mesecu svoje zaloge premoga v tonah. Prijaviti se morajo nasled-

nje vrste premoga: 1. šlezijski premog, 2. črni premog domačega izvora, 3. inozemski črni premog, 4. domači koks, 5. inozemski koks, 6. domači briketi, 7. inozemski

briketi, 8. domači rjavi premog, 9. inozemski rjavi premog, 10. lignit, 11. oglje. Uvozniki in trgovci s premogom morajo prijaviti tudi količine, ki so jih v teku meseca

kupili ali prodali, in sicer po vrstah premoga in navesti količine v tonah. Trgovci, ki ne kupujejo premoga v vagonih pošiljkah, so oproščeni dolžnosti prijave.

Težave podeželskih trgovcev

Kaj treba storiti v njih korist

Neprestano dobivamo dopise iz vrst trgovcev-detajlistov z dežele, ki se priključujejo nad različni težavami, ki jih tarejo. Nepoučen človek bi mislil, da cvete pri sedanjem naglem dviganju cen trgovcu pšenica in da nimajo večjih skrbi kot morda le to, kje bodo dobili blago. Moti se, kdor to misli. V naslednjem hočemo podati kratko sliko, ki smo jo dobili na podlagi teh dopisov.

Mali trgovci-detajlisti na deželi so že od nekdaj navezani na to, da dobivajo blago od veletrgovca v mestu. Toda sedaj navadno primanjkuje blaga tudi temu in tako so detajlisti še na slabšem. Navadno je grosist tudi detajlist in zato je naravno, da si bo iz stiske že kako pomagal, seveda so tudi njemu dane meje, ali nekoliko na boljšem je kot detajlist na deželi. Pomisliti pa je, da si podeželski trgovec zaradi neugodnih finančnih razmer ni mogel nabaviti blaga pri veletrgovcu v zadostni meri, dokler je bilo blaga še dovolj na razpolago. Da je detajlist na deželi še na slabšem kot njegov tovariš v mestu, je dovolj znana stvar in je menda ni treba posebej naglašati.

Vedno bolj glasno se dviga iz vrst podeželskih trgovcev, ki so navadno le detajlisti, glas, naj bodo v raznih aprovizacijskih korporacijah v zadostni meri zastopani, saj so vendar oni tisti, ki posredujejo med producentom in konsumentom. Isto velja tudi za peke, ki se morajo v enakem oziru smatrati za posredovalce med mlinom in potrošnikom.

Mali trgovci, v prvi vrsti na deželi, zahtevajo od oblasti, da se določi minimalni zaslužki zanje,

tako, kakor je trgovski stan. Zasluge detajlista mora iti na račun producenta, nikakor pa ne na račun konsumenta. Še slabše kakor pri sladkorju je pri tabaku, vžigalnicah in drugih monopolskih predmetih.

Cene se stalno in strogo kontrolirajo pri trgovcu in nanj pada tudi ves odij, nikakor pa se ne kontrolira, ali vsaj ne tako strogo, pri producentu, ki se mu tudi navadno brez drugega dovoli zvišanje cen, če za to zaprosi. Zato je treba takoj in brez oklevanja maksimirati cene enotno v vsej državi za vse glavne življenjske potrebščine! Poljubno dvigovanje cen mora imeti prej ali slej za vse zelo neljube posledice.

V davčnih odborih morajo biti zastopani tudi mali trgovci, ker le ti bodo znali pravilno oceniti poslovanje svojih stanovskih tovarišev. Na vsak način pa se morajo detajlisti na deželi obdati pavšalirano, ker pobiranje davka na dosedanje podlagi nikakor ni več znosljivo.

Za „Zimsko pomoč“

Nj. Vis. kneginja Olga je ustanovila delovni odbor za zimsko pomoč. Bila je tudi že ustanovna seja tega odbora, na kateri je kneginja Olga govorila o potrebi zimske pomoči. Po seji, katere so se poleg predsednika vlade Cvetkovića in podpredsednika dr. Mačka udeležili številni drugi odličniki, je izdala kneginja Olga naslednji proglas:

»Zima se približuje. Spomnimo se tistih, za katere zimske dnevi in večeri niso uživanje, pač pa trpljenje. Ljudstvu, ki z zaskrbljenostjo pričakuje zime brez tople odeje in kurjave, morda brez kruha, moramo priskočiti vsi na pomoč. Ne bi se smelo dovoliti, da bi ena sama družina čakala na zimo s strahom za svoj obstanek. Obračam se na vse državljane, moške in ženske, naše prostrane domovine s pozivom, naj olajšajo siromašnim okrutnost in bedo zime. Lansko leto so bili na mojo željo ustanovljeni odbori za zimsko pomoč skoraj po vseh naših mestih. Po zaslugi njihovega dela je bilo mnogim siromašnim rodbinam

olajšano življenje in tegobni zimski dnevi. Zdaj je pod mojim predsedstvom ustanovljen tudi delovni odbor za zimsko pomoč kr. Jugoslavije. Njegov uspeh mora biti še večji in blagodejnejši. Delo za zimsko pomoč bo izpolnilo svojo nalogo samo tedaj, če se mu pridruži vsak državljan naše države, vsak, čigar življenje je zagotovljeno. Storit, da siromašni moški, zaskrbljene matere in otroci ne pridejo čez zimo v nevarnost, se pravi izpolniti državljansko dolžnost in se oddolžiti svoji vesti.

Pozivam vse ljudi dobre volje in vse prave rodoljube, naj se zbere okoli zimske pomoči in store svojo človeško in nacionalno dolžnost od revnih. Spomnite se Kristusovih besed: »Kdor daje siromaku, posoja Bogu.« Poznam plemenita čustva našega naroda in globoko verujem, da bo ta moj poziv naletel na odmev in da bodo vsi državljani in državljanke izkazali pomoč revežem po vseh naših mestih. Naj nam Bog pomaga pri tem prizadevanju.

Politične vesti

Razgovori v Berlinu so že v zaključni fazi in po poročilih nekaterih listov, tako tudi beograjskih, je bil med Hitlerjem in Molotovom že dosežen sporazum. Hitler je imel z Molotovim tri razgovore, nato pa še razgovor med štirimi očmi, ki je trajal poldrugo uro. Po poročilih beograjskih listov je bil dosežen sporazum glede Turčije ter je pričakovati prihodnji teden senzacionalnih dogodkov. Nekateri trde, da bo Turčija popolnoma spremenila svoje stališče ter odpovedala zvezno pogodbo z Veliko Britanijo. Seveda so še vse te vesti le ugibanja, ker ni bilo izdano še nikako oficijalno sporočilo.

Iz Berlina demantirajo vest, da bi prišel v Berlin sedaj za časa obiska Molotova tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. Prav tako zanikajo vest o prihodu japonskega veleposlanika v Moskvi generala Tatekave.

Italijanski listi pišejo, da se Molotov v Berlinu ne pogaja samo z Nemčijo, temveč z državami osi. Molotov da bo predložen minimalni in maksimalni program. Minimalni program vsebuje priznanje stanja v Romuniji in zavezo Turčije, da ne bo delala državam osi nikakih ovir, maksimalni program pa predvideva aktivno sodelovanje Sovjetske Rusije v načrtih velesil osi.

Molotov se je po dvodnevnem bivanju v Berlinu vrnil v četrtrek v Moskvo. Na postaji so se zbrale skoraj vse vodilne osebnosti tretjega rajha ter se je z njimi Molotov zelo prišerno poslovil.

O bivanju predsednika sovjetske vlade Molotova v Berlinu je bilo izdano skoraj identično nemško in sovjetsko uradno sporočilo. Sovjetsko, ki je za spoznanje daljše, se glasi: »Za časa bivanja v Berlinu je imel predsednik sveta komisarijev Molotov 12. in 13. novembra razgovore s kancelarjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Ribbentropom. Pri izmenjavi misli je bil dosežen sporazum glede vseh važnejših vprašanj, ki zanimajo Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Molotov je imel v Berlinu razgovore tudi z maršalom Göringom in namestnikom vodje Hitlerja Hessom. Dne 14. novembra zjutraj je Molotov odpotoval zopet v Moskvo.«

Uradni krogi v Berlinu zagotavljajo, da so s potekom razgovorov z Molotovim zelo zadovoljni. Podrobnosti o vsebini razgovorov pa se še niso mogle izvedeti. Gotovo je to, da se bodo gospod. pogajanja nadaljevala še v Moskvi, kamor sta tudi že odpotovala veleposlanik v Schulenburg in šef nemške trgovinske delegacije v Rusiji dr. Schnurre. Nadalje se poroča, da se je v Berlinu govorilo o poziciji Sovjetske unije v Aziji, zlasti v centralni in vzhodni. Kaj se je govorilo o Balkanu, je še popolnoma neznano. Pač pa so na uradnih mestih izjavljali novinarjem, da bo po povratku v Papena v Anka-

ro postalo tudi to vprašanje čisto jasno.

Nov sestanek Hitlerja z Mussolinijem napovedujejo v berlinskih diplomatskih krogih. Mnogo se komentira tudi to, da je imel zunanji minister v Ribbentrop za časa bivanja Molotova v Berlinu razgovore z japonskim veleposlanikom in turskim poslanikom.

»Gazetta del Popolo« piše, da označujejo nemško-sovjetske odnose naslednje tri značilnosti: 1. medsebojno spoštovanje in priznavanje življenjskih interesov, 2. skupna volja, da se odpravijo vsa ev. nesoglasja in 3. prijateljsko sodelovanje pri vseh vprašanjih, ki bi mogla na novo nastati.

Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da ni imel japonski veleposlanik Tatekava po 30. oktobru nobenega sestanka več s člani sovjetske vlade. Od tedaj je pošiljal tudi samo manj pomembna poročila.

V zvezi z berlinskim obiskom Molotova se poroča, da bo vlada Združenih držav Severne Amerike zaradi tega obiska pretrgala pogajanja za zboljšanje gospodarskih odnosov s Sovjetsko Rusijo. Ta pogajanja so itak zelo slabo napredovala.

Predsednik Roosevelt je odpovedal redni sestanek z novinarji, ker da ni nobenih novih vesti. Iz informiranih krogov pa pravijo, da je bil sestanek odpovedan, ker ni hotel dati Roosevelt nikake izjave o berlinskem sestanku Molotova s Hitlerjem.

Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da kaže obisk Molotova, da hoče Nemčija zaradi svoje bodoče svetovne nadoblasti utrditi svoje odnose s Sovjetsko Rusijo. Na to nevarnost Združene države Severne Amerike ne bodo odgovorile z besedami, temveč z dejanji.

Ameriški mornariški minister Knox je izjavil, da bo ameriška vojna mornarica dobila že v letu 1941. 26 novih bojnih ladij, med njimi dve veliki oklopnici in eno matično ladjo za letala.

Pomočnik narodnega komisarja za zunanje zadeve Višinski je sprejel na krajši razgovor britanskega veleposlanika sir Crippsa.

Predsednik vlade Churchill je podal v spodnji zbornici kratek govor, ki ga je začel z besedami, da ima nekaj dobrih novic. Dejal je, da so angleška letala napadla italijanske vojne brodogradne, zasidrano v bojni luci Taranto. Angleška admiraliteta je na podlagi fotografiranih posnetkov ugotovila, da je bila posledica tega napada naslednja: Potopile so se, da gledajo le še razni deli iz morja: oklopnica tipa »Littorio« (35.000 ton), velika križarka tipa »Cavours« (24.000 ton), dve manjši križarki novejšega tipa in dve manjši vojni enoti. Verjetno pa je, da je bila poškodovana še ena večja križarka.

Angleška admiraliteta poroča, da so angleške vojne ladje srečale v Otrantskem zalivu 4 italijanske transportne ladje, ki sta jih spremljala dva rušilca. Angleške ladje so takoj napadle italijanske ladje ter je bila ena zadeta s prvimi strelom ter se potopila, dve sta se vžgali, četrta pa je bila zadeta, a se ji je posrečilo ubežati. Neka angleška podmornica pa je potopila v Sredozemskem morju neko italijansko transportno ladjo.

»Messagero« piše, da ni resnična vest grškega vrhovnega poveljništva, da so grške čete popolnoma potokle ob vzhodu Pinda neko italijansko divizijo.

Švicarski listi poročajo, da je gen. Weygand izjavil, da Francija ne bo odstopila nobene svoje kolonije. Ta izjava da je bila v Vichyju zelo slabo sprejeta, ker je bila francoska vlada pripravljena, odstopiti del Maroka Španiji, del Tunisa pa Italiji, da bi s tem dosegla sporazum z Nemčijo. Švicarski listi poročajo nadalje, da je bil zaradi svoje izjave gen. Weygand poklican v Vichy, Weygand pa se temu pozivu ni odzval niti pozneje, ko je poslal maršal Petain po nekem generalu nov poziv Weygandu. V zvezi s temi poročili se poroča nadalje, da je francosko vojno brodogradje odpulilo iz Sredozemskega morja, baje v obrambo Indokine, ker nastopa Slam z vedno večjimi zahtevami.

General de Gaulle je zavzel tudi Port Gentil, drugo največje pristanišče v provinci Gabon.

Francoske oblasti v Indokini so odredile splošno mobilizacijo vseh moških do 50. leta starosti. Vpoklici so posledica vedno bolj napetega razmerja s Slanom.

Vodja gen. Antonescu je v spremstvu zunanjega ministra Sturza ter drž. podtajnika za tisk in propagando Constanta odpotoval v Rim, kamor pride 14. novembra.

Nemški vojaški inštruktorji v Romuniji so začeli svoje delo. Med Sirijo in sosednimi državami se vodi prava gospodarska vojna ter bo v kratkem ustavljen vsak blagovni promet Sirije z Egiptom, Transjordanijo, Palestino, Irakom in Iranom.

Vaš konkurent
prodaja
z uspehom
zobno krema
CIMEAN



Seja posvetovalnega odbora za pospeševanje TOI

V beograjski industrijski zbornici je bila v četrtek seja posvetovalnega odbora za pospeševanje industrije, trgovine in obrta. Seji je predsedoval trgovinski minister dr. Andres, ki je tudi razložil naloge odbora. Delokrog odbora je določen v čl. 1. pravilnika in po njem so naloge odbora naslednje:

1. da proučuje vprašanja, ki se nanašajo na pospeševanje industrije, obrta in domače delavnosti ter da predlaga trg. ministrstvu v ta namen potrebne predloge,
2. da predlaga za organizacijo strokovnih in poučnih tečajev potrebne predloge in
3. da ocenjuje strokovne knjige in publikacije, ki morejo koristiti pospeševanju industrije, obrta in trgovine.

Seja odbora je trajala tudi popoldne ter so bili sprejeti primeri sklepi.

POSJILA

različna, preskrbam hitro in brez kakega predplačila

Rudolf Zore

LJUBLJANA - Gledališka 12
Znamka 3 din

Stanje industrijskih podjetij v Jugoslaviji

Po uradnih podatkih je bilo 1. januarja v Jugoslaviji 3254 industrijskih podjetij proti 3455 v l. 1939. Število podjetij je torej padlo za 201 ali za 5,82%.

Po posameznih strokah je bilo stanje podjetij naslednje:

	1940.	1939.
kmetijska in živilska	906	935
gozdna in lesna ind.	405	443
rudarska	125	145
kovinska	206	199
kemična	188	213
usnjarska	91	96
tekstilna	417	424
papirna in grafična	84	105
elektroindustrija	271	252
gradbenega materiala	422	471
razne industrije	139	172

Slika industrij v posameznih pokrajinah pa je naslednja (po območjih industrijskih zbornic):

	1940.	1939.
Beograd	712	690
Zagreb	539	793
Ljubljana	415	414
Osijek	172	161
Split	190	172
Banja Luka	48	55
Novi Sad	711	710
Sarajevo	217	215
Dubrovnik	24	24
Podgorica	42	42
Skoplje	184	172

Dobro vpeljeno trgovino

v prometnem kraju kupim ali vzamem v najem za več let.
Tozadevne ponudbe na upravo
„Trg. lista“ pod značko 1941

Konkurzi - poravnave

V poravnalni zadevi trgovca Matije Šmida iz Nove vasi se ne udele konkurz, ker ni kritja za stroške postopanja.

Poravnalno postopanje Konrada Vrečka v Dobju je končano.

Letošnja hmeljska letina

Kakor poročajo iz Novega Sada, bo Jugoslavija letos pridelala samo 5000 stotov hmelja, za 2500 stotov manj ko lani. Malo več ko polovica vsega pridelka, namreč 2800 stotov, odpade na Slovenijo, ostalo večinoma na Vojvodino. Kupčija se še ni mogla razviti, predvsem zaradi italijansko-grške vojne. Lani je šel hmelj večinoma v Južno in Severno Ameriko z grškimi ladjami, kar je sedaj skoraj nemogoče. Morda se pa bo posrečilo spraviti hmelj naprej skozi Francijo. Cena letošnjega hmelja je 3000 din za stot, toda cena je

samo nominalna. Lani je bil hmelj po 9000 din. Našemu hmelju pa se je pojavil še nov konkurent, namreč sovjetski hmelj iz bivše

Poljske. Izvoz našega hmelja je otežkočen tudi zaradi strogih pogojev Narodne banke. Hmelj bi bilo mogoče prodati še v Nizozem-

ske in Belgijo, toda le proti plačilu v kliringu. Pri tem plačilu pa bi prišli jugoslovanski izvozniki precej pozno do plačila.

Mednarodni lesni trg

Vpliv političnih dogodkov na lesno trgovino

Zadnji »Drvočrta« objavlja naslednje poročilo o stanju na mednarodnem trgu:

Važna podjetja gozdne industrije v Jugoslaviji in Romuniji so bila v poslovnem letu 1939./40. dobro zaposlena. Prodaja je potekala gladko. Cene so se utrdile, vendar pa niso prekosile hote ostalih surovin in mezd. Vse do vstopa Italije v vojno so se kupčije teh podjetij razvijale ugodno. Ker so izostale prodaje baltičskih držav, so mogla izvozna podjetja iz južnovzhodne Evrope dobro prodajati les v Južno Ameriko in tudi v Južno Afriko. Z vstopom Italije v vojno pa so se razmere na Sredozemskem morju popolnoma spremenile in zato tudi poslovno življenje, da se more govoriti že o poslovnem marazmu. O izgledih za bodočnost se danes sploh ne more govoriti. Zaenkrat se zaradi političnih dogodkov mednarodni posli vedno bolj zmanjšujejo.

V tem smislu se glase tudi poročila odločujočih krogov mednarodne lesne trgovine. V tem znaku se razvijajo tudi poslovne razmere proti koncu leta. Kako bo l. 1941? Na to vprašanje ne more odgovoriti nihče.

Nekatere lesno uvozne države povečujejo svoj uvoz. Tako se javlja, da bo Nemčija, ki je pred sedanjem vojno uvažala na leto okoli 9 milijonov kubičnih metrov lesa, letos uvozila 14 milijonov kubičnih metrov. Pripomniti je treba, da je Nemčija za l. 1940./41. zmanjšala sešnjo, ker je s priključitvijo novih krajev znatno zboljšala možnosti za svojo oskrbo z lesom. Kakor znane, je Nemčija v l. 1935. do 1936. zaradi deviznih težkoč povečala svojo sešnjo na 150% naravnega prirastka, t. j. za 2 milijona kubičnih metrov. Sedanja kvote sešnje pa znaša le 130%. (Kako se bo razvijala naša lesna trgovina z Nemčijo v bodoče, je precej razvidno iz nove pogodbe z Nemčijo, o kateri smo že obširno poročali. Op. uredništva.)

Z našim dosedaj najmočnejšim kupcem lesa, z Italijo se bomo v kratkem sestali v stalnem gospodarskem odboru, ko se bo razpravljalo tudi o lesni kupčiji.

Kar se tiče Madžarske, je zanimivo, da nova trgovinska pogodba med Madžarsko in Sovjetsko Rusijo predvideva tudi uvoz lesa iz Sovjetske Rusije.

Na splošno je treba reči, da je ves razvoj gospodarskega življenja, tako pa tudi lesne trgovine, odvisen od razvoja političnih dogodkov. Ravno te dni se sestajajo nemški in sovjetski državniki, da se pogovore o političnem in gospodarskem sodelovanju obeh držav. Nekateri pravijo, da gre za organizacijo velikanskega prostora med Atlantskim in Tihim oceanom. Na drugi strani pa tudi Združene države Severne Amerike vedno bolj živo posegajo v tok evropskih dogodkov. Pripravljajo se torej velike odločitve, ki bodo morda odločilne za vse bodoče gospodarsko življenje.

Kar se tiče balkanskih držav, vemo, da je tudi tu nastalo oživiljenje. To ima svoj gospodarski pomen ter je važno tudi za poslovanje izvozne trgovine.

Ko smo prej omenjali vpliv stanja v skandinavskih državah na našo izvozno trgovino z lesom ter nato posledice povratka sedmograških okrajev Madžarski, moramo danes opozoriti, da bodo tudi dogodki na jugu Evrope vplivali na naš lesni izvoz. Ti dogodki na jugu pomenijo morda tudi novo dobo na Bližnjem vzhodu. Tu pa

je bilo delovanje lesne trgovine od nekaj precej živahno.

Stvar je v tem, da v lesnem poslovanju vendar še ni nastopil marazem, kar je vsekakor pozitivna činjenica. Treba bo delati na to, da ostane ta pozitivna činjenica še nadalje v veljavi. To delo pa postaja vedno težje ter je dosti primerov, kako silno težko je vzdržati obrate v pogonu in delavstvu še nadalje zagotoviti za službe. Iz Slovenije prihajajo poročila, da je izvoz v zadnjem času nekoliko slabši, proizvodnja da se razvija normalno, potrošnja na domačem trgu pa je zaradi gradbene sezone bila nekoliko boljše. Na drugi strani pa so zelo močne pritombe zaradi nelegalne trgovine z lesom. Šušmarstvo se silno razvija in »Drvočrta« navaja tu podatke, ki jih je očitno posnel iz »Trgovskega lista«.

Na podlagi vsega tega ni mogoče dati jasnejše napovedi o bodočem razvoju na mednarodnem lesnem trgu, temveč je treba počakati, kako se bodo razvili politični dogodki.

Zabeležiti pa se mora še neko konstruktivno zasedanje v lesni stroki. Od 22. do 26. oktobra je bilo v Budimpešti zasedanje Mednarodne lesne centrale. Ustanovitev te centrale je bila sklenjena leta

1936. na takratnem mednarodnem lesnem kongresu v Budimpešti, ustanovljena pa je bila v maju 1939 v Berlinu ter je vstopilo v to centralo 15 držav, med drugimi tudi naša. Sedež centrale je v Berlinu. Po njenih pravilih je njena naloga, da sklicuje mednarodne lesne kongrese, da izvede njih sklepe, da proučuje aktualna gospodarska vprašanja s posebnim ozirom na lesno stroko ter da medsebojno obvešča včlanjene države o izkušnjah članic. Od ustanovitve do danes je število njenih članic naraslo na 18.

Seje so bile v Berlinu, Rimu in Bernu in sedaj v Budimpešti. Na zadnjem zasedanju so bile zastopane Nemčija, Italija, Švica, Finska, Švedska, Jugoslavija, Španija, Mehika, Nizozemska, Romunija, Slovaška ter zastopniki Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu ter Mednarodne unije gozdnih poskusnih postaj. Udeleženci kongresa so imeli med drugim priložnost, da so si tudi ogledali razne važnejše madžarske lesne obrate. Na seji se je sklenilo, da se okrepi mednarodno sodelovanje ter v ta namen izdajajo tudi razne publikacije. Madžarski delegati so med drugim omenili, da so se gozdovi na Sedmograškem preveč izkoriščali in da se mora zato sečnja v njih zmanjšati.

Jugoslovansko-nemški gospodarski odnošaji

Članek trg. ministra dr. Andresa

V reviji »Die deutsche Volkswirtschaft«, ki je objavila tudi članke nemškega gospodarskega ministra dr. Funka, italijanskega trg. ministra Riccardija ter bolgarskega trg. ministra Zagorova o odnošajih Nemčije s temi državami, je izšel tudi članek trg. ministra dr. Andresa o jugoslovansko-nemških gospodarskih odnošajih.

Dr. Andres podaja v svojem članku najprej pregled o dosedanjem poteku nemško-jugoslovanskih gospodarskih odnošajev. S sklenitvijo trgovinske pogodbe z dne 1. maja 1934. so stopili ti v novo fazo. Ta pogodba je bila izhodišče za načrtno ureditev blagovne zamenjave med Nemčijo in Jugoslavijo. Od l. 1934. do 1940. se ni samo zelo povečala trgovina med obema državama, temveč se je tudi spremenila struktura nju-

nega gospodarstva. Do l. 1934. je izvažala Jugoslavija v Nemčijo samo važnejše agrarne in rudniške proizvode. Od takrat pa se je število njenih izvoznih predmetov v Nemčijo znatno povečalo in Jugoslavija je začela izvažati tudi živalske proizvode, proizvode sadjarstva ter gozdnega gospodarstva. Na drugi strani pa je tudi Nemčija v vedno večji meri zalagala Jugoslavijo z industrijskimi surovinami in izdelki. Na ta način so se dosegle velike možnosti za medsebojno izpopolnjevanje gospodarskih potreb obeh držav. Jugoslavija pa je s tem dobila tudi zanesljiv in dober trg za svoje odvisne agrarne proizvode. S tem se je okrepila kupna moč jugoslovanskega kmetovalca, da je mogel tudi več odkupiti nemških industrijskih izdelkov. Povečan uvoz nemških strojev, aparatov in dru-

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.



gih tehničnih pripomočkov pa je na drugi strani pospešil industrijski razvoj Jugoslavije.

Dr. Andres razpravlja nato v svojem članku o nameravani novi gospodarski ureditvi Evrope. Jugoslavija ima danes 75% agrarnega prebivalstva, tri četrtine tega prebivalstva pa se ne morejo prehraniti samo od kmetijstva. Zato se mora govoriti o preobljedenosti kmetijskega prebivalstva v Jugoslaviji. Presežek prebivalstva more najti zaposlitev samo v industriji. To je tudi priznal sam državni gospodarski minister Nemčije dr. Funk, ki je dober poznavalec južnovzhodnih držav. V svojem otvoritvenem govoru na letošnjem dunajskem velesejmu je dejal dr. Funk, da Nemčija nikakor ne vidi v južnovzhodnih državah dežele, ki bi dobavljale samo surovine in zato Nemčija tudi njih industrijskega razvoja ne namerava ovirati. Industrije, za katere imajo te dežele potrebne pogoje, naj se le razvijajo. Dr. Andres pripominja k tem besedam, da so bodrilno vplivale v Jugoslaviji in da zato jugoslovansko gospodarstvo z zaupanjem spremlja nemška prizadevanja za ustvaritev novega gospodarskega reda v Evropi. Jugoslavija upa, da bo našla v tem novem redu potrebno razumevanje za svoja gospodarska stremjenja, ki so tesno združena z nacionalnimi.

Prodaja bučnega olja

Tovarne bučnega olja v Sloveniji so dobile potrebne količine bučnega semena in imajo bučno olje že na razpolago.

Trgovci-grosisti, trgovci-detajlisti ter zadrage, ki so preteklo leto prejemale bučno olje direktno pri tovarnah, dobe tudi letos olje v istih količinah in pri istih tovarnah kot preteklo leto.

Trgovci-detajlisti pa, ki so dobivali preteklo leto olje od trgovca-grosista, ga tudi letos dobe le pri tistem grosistu.

Trgovcem-detajlistom in zadrugam so zaenkrat pri tovarnah bučnega olja ali pri grosistih na razpolago iste količine bučnega olja, kakor so jih nabavili v mesecih oktober, november, december leta 1939. Te količine bodo tovarne oz. grosisti razdelili postopno, kakor bodo prihajala naročila.

Razdelitev za leto 1941. se bo izvršila naknadno, bo pa v skladu s porabo v istih mesecih leta 1940.

Cena še ni določena. Določil jo bo urad za kontrolo cen v Beogradu in bo v nekaj dneh objavljena.

Na živinskem sejmu v Mariboru

so veljali ta teden debeli voli 8'25 do 9'25, poldebili 7—8, plemenski 8—10, klavni biki 6'50—8, klavne krave 7—8, plemenske 7'50—8'50, klobasnice 5—6'50, mlekarice 7 do 9, breje krave 6—7'50, mlada živina 7—9 in teleta 9—10 dinarjev žive teže. Prignanih je bilo 786 glav, torej zelo dosti, prodanih pa 362. Cene so nekoliko poskočile, vendar razlika ni bistvena. Tokrat je bilo tudi nekaj lepše živine vmes. — V klavnici oziroma na sejmu je bilo volovsko meso I. vrste po 16—18, II. vrste po 13 do 15, meso bikov, telic in krav 12—18, telečje I. vrste 16—18, II. vrste 14—16 in sveže svinjsko meso 20—22 dinarjev za kilogram.

KNJIGA O OSNOVNIH TRGOVSKIH NACELIH

Konzorcij „Trgovskega lista“ je izdal in založil delo znamenitega ameriškega trgovskega publicista

H. N. CASSONA:

BUSINESS

Knjiga vsebuje 16 osnovnih naukov o pravilni trgovini. Vsak trgovec, zlasti pa trgovski naraščaj mora prebrati to knjigo. / Knjiga se naroča pri upravi „Trgovskega lista“, Ljubljana, Trgovski dom Telefon šte. 47-61 * Cena knjigi din 20.— Trgovska združenja in šole dobe znaten popust Naročite znamenito knjigo takoj!

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Ljudska kuhinja, družba z o. z., Jesenice. Obratni predmet: Izvrševanje gostilničarske obrti v Kerkovem domu na Jesenicah. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana, polovica v gotovini, polovica pa s stvarnim vložkom. Poslovodje: Anton Kastelic, duhovni svetnik, Jakob Gospodarič, učitelj, Jože Markež, elektrotehnik in Jože Godina, kaplan, vsi na Jesenicah.

Tiskovna družba z o. z. Maribor. Obratni predmet med drugim: izdajanje vseh mogočih tiskovin, časopisov, izvrševanje knjigotiske, tiskarske in grafično-artistične obrti, razpečevanje fotografskih aparatov, pridobivanje v to svrhu potrebnih obrtnih pooblastil in dovolil, nakup in zakup nepremičnin itd. Osnovna glavica v višini 200.000 din je vplačana v gotovini v celoti. Poslovodja Ivo Višnjavec, zasebni nameščenec v Mariboru.

Ante Šolman & Comp., Celje. Obratni predmet med drugim: popraviljanje avtomobilov, motorjev in koles, avtogaraža, strojno struženje, posredovanje pri nakupu motornih vozil, pisarniških strojev, radioaparatorov itd. Javna trgovska družba. Družbeniki Franc Šolman, avtomehaničar in Anton Gajšek, mehanik, oba v Celju. Trdsko zastopa Franc Šolman.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

Josip Pauer, trgovina z mešanim blagom in deželni pridelki, Braslovce. Besedilo odslej: Pauer Josip, lastnik Maršič Riko. Obratni predmet: trgovina z vsem v prostem prometu dovoljenim blagom in deželni pridelki na drobno in veliko, sadjem, hmeljem in zaklanimi svinjami ter njih izvoz.

Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar in dr. s sedežem v Libiji pri Mozirju. Besedilo odslej: Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar in dr., Mozirje. Sedež: Libija pri Mozirju. Obratni predmet: industrijski obrat, izdelovanje barv, lesnih in kemičnih izdelkov na tovarniški način, žaga in elektrarna. Podružnica družbe ima svoj sedež v Letušu. Izbriseta se zbog smrti družbenika: Alojz Goričar in Franc Podbrežnik. Vpiše se kot novi družbenik vdova Fani Goričar, družbo pa zastopa Fortunat Remše, tovarniški ravnatelj v Mozirju.

Alpeko, trgovsko industrijska družba, Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Besedilo odslej: Alpeko, gradbeno-industrijska družba z o. z. Besedilo tudi srbskohrvatsko in nemško. Obratni predmet se je razširil.

Peter Angelo, družba z o. z., Ljubljana. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Peter Angelo, trgovec v Ljubljani.

Lesna industrija Vintgar, družba z o. z. Izbriseta se poslovodja dr. Spiller-Muys, vpiše pa se poslovodja Jože Zupančič, učitelj v Litiji.

Spedicija Export, Erna Suša, Ljubljana. Sedež odslej: Rakek.

Triglav, industrija perila in obleke J. Olup in sin. Izstopil je javni družbenik Josip Olup st. zbog česar preneha javna trgovska družba. Besedilo firme odslej: Triglav, industrija perila in obleke J. Olup.

Umetniška propaganda, družba z o. z. Ljubljana. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator inž. Hugo Uhlir, graščak iz Rude pri Zidanem mostu.

Jugoslovanska P. Beiersdorf & Co., Maribor, družba z o. z. Spremenila se je družbena pogodba. Besedilo odslej: Jug. P. Beiersdorf družba z o. z., tudi v nemščini, srbskohrvatski in francoščini.

Peca, mehanična tkalnica, družba z o. z., Prevalje. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja: Anton Mislej, veletrgovec in Andrej Svetek, zasebni uradnik, oba v Celju.

Škrob-Dekstrin združene tvornice, družba z o. z., Domžale. Spremenilo se je rodbinsko ime poslovodje Viljema Goldschmieda v Golik.

Celuloza, družba z o. z., Videm pri Krškem. Vpiše se prokura, podeljena Vladimirju Pesku v Ljubljani.

Gradbeno podjetje G. Tönnies, nasl., družba z o. z., Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Izbriseta se prokurist Alojzij Cvikel, vpiše se poslovodja Alojzij Cvikel.

Isis, d. d. za industrijo in promet z drogami in kemikalijami,

podružnica v Ljubljani. Izbriseta se član upravnega sveta Dragan Hruš, vpiše pa se član upravnega odbora Mr. ph. Ramor Rudolf, lekarnar v Ljubljani.

Valjčni mlin Dragotin Ljubič, družba z o. z., Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Besedilo firme odslej: Stupniški valjčni mlin, družba z o. z., besedilo tudi srbskohrvatsko.

Zanatska banka kr. Jugoslavije, a. d. podružnica v Ljubljani. Izbriseta se član poslovnega odbora Ivan Ogrin, vpiše pa se član poslovnega odbora Ivan Bricelj, stavbenik v Ljubljani. Podeljena je prokura uradniku banke Francu Dobršku.

Gradivo, družba z o. z. preje C. Pickel, Maribor. Izbriseta se poslovodji ing. Boris Hribar in Jirina Hribar roj. Brožikova, vpiše pa se novi poslovodji inž.

Friedau Ferdinand, trgovec z avtomobili v Mariboru in Friedau Amanda Zora, roj. Kostinčer.

A. Domicelj, Rakek, trgovina z mešanim blagom, spedijska obrt in trgovina s pivom na debelo. Izbriseta se dosednji lastnik Maks Domicelj, vpiše pa se novi lastnik Aleksander Domicelj na Rakeku. Obratni predmet odslej še: trgovina z mešanim blagom tudi na veliko. Izbriseta se prokurist Aleksander Domicelj.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

B. Žilič, Ljubljana, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji, zbog ustanovitve javne trgovske družbe.

H. Senekovič in drug, družba z o. z. v Mariboru — zaradi končane likvidacije.

Frane Scheff, gostilna, Sladki vrh — zaradi prenehanja obrata.

Glas z dežele

Ali uredbe res služijo svojemu namenu?

Zadnje čase, ko prehitujejo protidraginske uredbe druga drugo, je potrebno pripomniti, da vse te ne služijo svojemu namenu, vsaj ne v toliki meri, kakor so zamišljene. To pa zlasti zato ne, ker je v prvi vrsti vedno prizadet mali trgovec, da zmanjšam režijske oziroma prevozne stroške. Ker sem tako delal, sem pa danes brez riža, sveč, masti, olja itd. In to ne po moji, pa tudi najbrž ne po krivdi mojega dobavitelja, temveč zaradi nesrečne uredbe. Danes, ko že skoraj vse blago dobivamo v manjšem obsegu, je zlasti nam manjšim trgovcem sploh nemogoče dobiti nekatere vrste blaga. Evo vzroke:

Omenjeni grosist, pri katerem sem jemal blago, je dobil namesto 2000 kg naročenega riža, samo 200 kg in namesto 400 kg naročenih sveč samo 50 kg, in sicer baš o vseh svetih. Ker bi pa po zakonu za te predmete moral zaprositi kr. bansko upravo za dovoljenje, je njih prodajanje po novi ceni ter bi na to dovoljenje moral čakati v posebno ugodnem primeru najmanj en teden, te prošnje raje ni naredil, ker bi v tem že vsi sveti minili. S tem si je prihranil pisarjino in kolkovino ter je imel tudi že denar v rokah, na katerega bi pa v nasprotnem primeru moral čakati še najmanj en teden. Po mojem mnenju torej ni kriv moj dobavitelj, da sem ostal brez navedenih reči, ker če ne bi bilo dotičnega predpisa, bi od teh malenkosti gotovo tudi jaz dobil nekaj za svoje stranke.

Tako je v praktičnem življenju in posebno mi mali podeželski trgovci ostajamo vedno pogostejše brez blaga. Če pa nimamo blaga, tudi ne moremo zaslužiti. To je jasno ko beli dan. Le za davčno upravo ne. Ta nas ne vpraša, če smo imeli blago ali ne, če smo mogli imeti isti promet kakor prejšnja leta, ona zahteva od nas davke kakor v letih najboljšega zaslužka. A takrat smo plačevali davkov celo manj.

To ni pravilno in to bi se moralo pravilno urediti! Manj blaga, manj zaslužka, torej tudi manj davkov!

Z. J.

Kmeti dolgovi nai se rešijo individualno

Objavili smo podatke o odplačevanju kmetijskih dolgov po znani uredbi. Iz teh podatkov je bilo razvidno, da najbolj redno in v največji meri odplačujejo kmetovalci iz pasivne Slovenije, zelo slabo in vedno slabše pa kmetovalci iz vzhodnih krajev, kjer je zlasti sedaj za agrarne proizvajalce visoka konjunktura. Jasno je, da velik del kmetovalcev zato ne odplačuje dolgov, ker ga je pokvarila ona nesrečna demagogija, da se morajo vsi kmetijski dolgovci črtati. Ta demagogija je tako pokvarila ljudi, da ne plačujejo dolgov niti takšni, ki imajo denar in ki bi z lahkoto zadostili svojim dolžnostim.

Zaradi tega so nekateri predlagali drakonične ukrepe proti kmetovalcem, ki ne odplačujejo svojih dolgov. Mi smo poročali o teh ukrepih, a jih tudi zavrnili, ker ne gre uporabljati takšne ukrepe proti ljudem, ki so bili prav za prav k neplačevanju od drugih zapeljani.

Na svojo notico pa smo prejeli od trgovca z dežele dopis, ki opozarja na obupno težko položaj nekaterih slovenskih kmetov. Dopis radi objavljamo tudi zaradi svojega načelnega stališča, ki vedno zagovarja solidarnost vseh gospodarskih stanov. Poleg tega pa je

opisan primer tako žalosten, da zasluži tudi zato upoštevanje.

Dopis se glasi:

V »Trg. listu« ste objavili članek pod naslovom »Značilen predlog«, ki je resnično značilen tudi za naše slovenske kmete-dolžnike ter za njih odnos do strokovnih listov. Ti namreč dostikrat odločilno vplivajo na njihov gospodarski položaj, ker predstavljajo močan faktor v sestavi vsega javnega mnenja v Jugoslaviji.

Sreče se mi krči, ko berem o ukrepih, ki jih priporoča »Jugoslovanski kurir« proti vsem onim kmetom-dolžnikom, ki nočejo oziroma ne morejo odplačevati svojih dolgov. Vam seveda ničesar ne očitam, saj vem, da vaš list tega trdega načina ne zagovarja. Kako pa je dostikrat v resnici s slovenskim kmetom-dolžnikom, naj navedemo naslednjo resnično zgodbo, ki zgovorno slika njegov položaj.

V notranjskem delu naše lepe domovine živi kmet. To je človek eden tistih naših mož, ki je moral po svetu, ker je bilo doma premalo kruha. Saj veste, naša prelepa zemlja premalo rodi, da bi mogla nasiti to veliko slovensko družino. Baš zato je ta človek že mlad zapustil svoj dom, ženo in otroke ter odšel v Ameriko. Tam

je garal, pri tem pa štedil, samo da je pošiljal prihranke domov. Trud res ni bil zaman! Ko pa se je izčrpan in postaran vrnil iz tujine, je spoznal, da ga šele sedaj čakajo največje naloge. Kmetija je bila zapuščenca, ker njegova bolna žena — ki je med tem tudi umrla — sama ni zmogla vseh del, saj je imela kopico majhnih otrok poleg vsega. Znova se je oženil in prišlo je k hiši še dvoje pridnih rok. Polu optimizma se je oprijel velikega dela. Hišo in gospodarsko poslopje je prezidal in uredil, kupil je par volov in dve

Naredba o kontroli izvoza fižola

Minister za trgovino in industrijo je objavil naslednjo naredbo:

Čl. 1. — Izvoz fižola iz št. 8,1 in 9,1 carinske tarife se postavlja pod kontrolo Direkcije za zunanjo trgovino.

Čl. 2. — Fižol se sme izvažati samo na podlagi potrdila, ki ga v smislu predpisov te naredbe izda Direkcija za zunanjo trgovino.

Brez izvoznega potrdila ne smejo obmejne carinarnice cariniti niti dovoliti izvoza fižola.

Čl. 3. — Izvozna potrdila se izdajajo v okviru obsega načrta zamenjave. Izdajajo se izvoznikom iz čl. 5. te naredbe.

Čl. 4. — Izvozna potrdila je javna listina, ki se glasi na ime. Je neodtujljivo in se ne more prenesti na druge osebe. Zlorabe izvoznega potrdila se kaznujejo po kazenskem zakonu, kar pa ne izključuje kazni po tej naredbi.

Izvozna potrdila se izdajajo v petih izvodih (original in kopije) in vsebuje naslednje podatke:

- a) številko potrdila,
- b) ime in sedež izvoznika,
- c) označbo, količino in vrednost blaga,
- d) nakladalno postajo,
- e) trajanje potrdila,
- f) potrdilo nakladalnih postaj,
- g) potrdilo obmejnih oblasti.

Ena kopija potrdila se zadrži v Direkciji zaradi knjiženja, ostale izvozne potrdila pri nakladanju šef nakladalne postaje. Trije izvodi se prilože tovrstnemu listu, dočim četrti izvoz vrača nakladalna postaja Direkciji. Pri izvoznem carinjenju pregledajo carinske oblasti tri izvode, od katerih ostane eden v arhivu carinarnice, eden se dostavlja Direkciji kot dokaz, da je blago šlo čez mejo, original pa gre s tovrstnim listom z blagom v inozemstvo.

Izvozna potrdila more vsebovati tudi druge postavke v smislu uredbe o kontroli zunanje trgovine.

Izvozna potrdila podpisujejo osebe, ki so pooblaščenice od Direkcije.

kravi, zredil je nekaj prašičev in izpopolnil je pri kmetijstvu potrebno orodje. Vse to je zahtevalo mnogo denarja. Imel je sicer nezadolženo posestvo z vsem kar spada zraven, Ker pa je vse prihranke, ki jih je poslal iz Amerike, porabil in je še manjkalo nekaj denarja, je najel posojilo pri posojilnici v Ljubljani.

Življenje je teklo dokaj zadovoljno naprej in nestrpnost je čakala ta družina blagoslova z neba. Pa ga ni bilo! Letine so bile zaporedoma slabe, pogoste ujme so uničevale kmetijo, ki je propadala od leta do leta. Poleg nesreč pri živini, je prišlo še gorje nad družino. Od strele, ki je udarila v hišo, je bil zadet tudi najmlajši sin, ki je od prestanega strahu neozdravljivo zbolel. Ta je edini otrok še doma, vsi drugi pa so se s trebuhom za kruhom porazgubili po svetu...

Kmetija propada — obresti pa z vsakim letom naraščajo. Kmet prosi usmiljenja, davčna uprava, ki izterjava v imenu Priv. agrarne banke, pa rubi in neusmiljeno grozi s prodajo edine kravice, ki je še ostala v hlevu in daje mleka trem ljudem, ki so končno ljudje in morajo živeti.

Zato: Ne za vse kmete enaka mera! Po mojem skromnem mnenju bi se moralo z vsakim kmetom-dolžnikom, zlasti pa pri nas v Sloveniji, ki ne živimo v Banatu, kjer dobi kmet iz zemlje z malo truda in trpljenja nepregledne zaklade in bogastva, postopati individualno in pa po načelu: veliki kmet naj reši malega kmeta, vsi drugi pa pomagajmo!

Čl. 5. — Z izvozom fižola se smejo baviti samo »Prizad«, »Diporis«, »Pogod« in Banovinski prehranjevalni zavod v Ljubljani.

Čl. 6. — Po prejemu prijav za izvoz razdeli izvozne kontingente med izvoznike iz čl. 5. te naredbe Direkcija za zunanjo trgovino po zaslišanju sveta za zunanjo trgovino.

Čl. 7. — Odloki Direkcije o razdelitvi izvoznih kontingentov se morajo takoj sporočiti zainteresiranim izvoznikom iz čl. 5. te naredbe. Ti odloki so takoj izvršni in po njih izdaja Direkcija za zunanjo trgovino izvozna potrdila.

Proti tem odlokom morejo zainteresirani izvozniki v 8 dneh vložiti pritožbo na trgovskega ministra. Če minister smatra pritožbo za upravičeno, odredi, da se popravi storjena napaka v razdelitvi.

Čl. 8. — Izvozniki iz čl. 5. te naredbe morajo po prejetih izvoznih potrdilih izvršiti izvoz fižola v določenem roku in po pogojih, ki jih bo določila Direkcija.

Čl. 9. — Vsako neizpolnjevanje predpisov te naredbe kot tudi predpisov, ki jih izda Direkcija za izvrševanje te naredbe se kaznuje. Kaznujejo se zlasti izvozniki, ki ne izvozijo v določenem roku ali ki nakladajo fižol druge kakovosti, kakor pa je bila določena.

Čl. 10. — Kazni izreka Direkcija za zunanjo trgovino, odloke o njih pa sporoča pismeno dotičnemu izvozniku. Proti temu odloku in izvoznik pravico pritožbe v roku 15 dni na ministra za trgovino in industrijo.

Čl. 11. — Kazni so naslednje: a) izključenje iz izvoza za določeno dobo, b) izključenje od izvoza za vedno.

Kazni se morejo tudi komulirati.

Čl. 12. — Vsi zakonski predpisi, ki so v nasprotju s to naredbo, se razveljavljajo.

Čl. 13. — Ta naredba je stopila v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah« (kar se je zgodilo 9. novembra.)

Davčni svetovalec

Pogoji taksne dolžnosti tekočih računov

Na razna vprašanja, ki smo jih dobili ob priliki, ko je davčna uprava Ljubljana mesto razpošiljala raznim davkoplačevalcem pozive, naj plačajo takso za tekoče račune, pojasnjujemo sledeče:

Da je tekoči račun zavezan taksi, mora biti stalen, to je imetnik računa mora biti v stalni tekoči poslovni zvezi z družbo, pri kateri mu je račun odprt. To vprašanje je ministrstvo za finance že z razpisom z dne 13. aprila 1930., št. 29050, pojasnilo, da je glavni pogoj stalnega tekočega računa, da se ves posel giblje v mejah odrejenega kredita in da je višina kredita običajno označena v računu samem.

Ministrstvo je pojasnilo svoje stališče z naslednjim zgledom: »Kadar neka tovarna parfimerije proda svoje izdelke neki drogeriji, deloma proti gotovini, deloma proti poznejšemu plačilu, vsekakor odpre račun kupcu in ga obremeni za dolžno vsoto. Toda tak račun nima značaja tekočega računa, ker ureja samo eno kupčijo, eden posel, en dolgovinski odnos, ki se izbriše, čim se plača ta račun. — V primeru, da kupec ponovno izvrši kak posel s to tovarno, dobi v knjigah nov račun, ker prvi račun ureja samo en posel. Ako pa isto podjetje daje svoje proizvode v komisijo, ali jih prodaja kakemu stalnemu kupcu z otvorjenim in odrejenim kreditom, potem ne otvarja novega računa za vsako trgovsko kupčijo, ampak se ves posel giblje v mejah odrejenega kredita preko enega računa, ki vsebuje stalni potek vseh kupčij v določeni dobi. Taki računi se nazivajo običajno tekoči računi in zakon jih je obremeni s takso tar. post. 37. taksne tarife.«

Kakor se iz tega pojasnila vidi, se v primerih, v katerih se vsak posel posebej obravnava, ne more smatrati, da je odnošaj stalen, ako se odplačila vrše posebej po vsakem posameznem računu. Poleg tega mora tekoči račun, da je stalen, t. j. da je zavezan taksi, dati imetniku tudi »pravico, da razpolaga z gotovino ali da polaga go-

tovino ne glede na to, ali so dolžniki ali upniki«. Zbog tega so zavezani taksi le tekoči računi, katere ima družba z denarnimi zavodi in razni osebni računi družabnikov. Besedilo, kakor ga navajamo, prav za prav ne spada v pravilnik, ker se nanaša samo na

tekoče račune pri denarnih zavodih, kajti samo pri denarnih zavodih ima imetnik tekočega računa neomejeno pravico razpolaganja z aktivni, a v mejah kredita s pasivi. Nanašalo se je prvotno samo na denarne zavode, kar se vidi iz tega, da navaja dobesedno:

»Ti računi so pri denarnih zavodih znani z raznimi imeni...« Ravno zaradi navedenega besedila cela tarifna postavka ni povsem jasna. Po naših informacijah jo ministrstvo ponovno proučuje in ni izključeno, da se bo v doglednem času zopet spremenila.

meti na karte, tam je dobra potreba tem važnejša — in ne obratno, kakor si nekateri pri nas predstavljajo.

Nove naloge

Druga važna okolnost je informativna vloga reklame v vojnih časih. To je naloga pridobivalnega sredstva, da ljudi v neznanem jim kraju vsaj pouči, kje se kateri predmet dobi. Saj so ljudje v teh časih tako pogosto prisiljeni živeti v drugih krajih, domačih in tujih; predvsem pa vse vojaštvo. Tu je za trgovca in za njegov reklamni talent še izredno mnogo novega dela. To pa vemo vsi, da tudi takšne, začasni in prehodni promet lahko dobro nese, če smo nanj dobro pripravljeni. Dvignil se je sorazmerni zaslužek. In zopet je tu vzrok, da se mali prodajalci, pa tudi mali proizvajalci za reklamo kot celoto zdaj bolj zanimajo, celo bolj ko pred vojno, kajti zdaj je treba ravnati hitro in — hitro zadeti! (Konec prih.)

Reklama in vojna

Nove metode in nove razmere

O obveznosti naročil

Če upoštevamo vse zgoraj omenjeno, nam ne bo težko razumeti, kako hudo je vojna zadela tudi reklamne strokovne delavce. Zmeda ob napovedi vojne potegne takoj debelo črto čez mnoge načrte in pogodbe. Tako so nekateri ljudje mislili, da bo v takem hipu vsa trgovska in tujskoprometna reklama in propaganda odveč in da se zato naročbe oglasov in drugih reklam kratko malo same po sebi razveljavijo, sistirajo, brez vseh slabih posledic. Da pa reklame kljub vojni in vzporednim drugim spremembam še ni konec, to se je takoj nato pokazalo. Reklama je tudi v vojnih razmerah gospodarstvu, modernemu, nujno potrebna. Res pa je, da razvoj njenih sprememb še ni dokončan in da je o njem težko reči kaj obče veljavnega. Poglavitna je za zdaj ugotovitev, da reklamna panoga ostane in da celo pridobiva važne, popolnoma nove možnosti, zlasti pa nastajajo v zvezi z razvojem načrtne gospodarstva in nove racionalizacije

nove možnosti kolektivne reklame

za vse stroke proizvodnje. Kot primer za velike spremembe v reklamni panogi lahko navedemo predvsem Nemčijo, ki je vodilna vojna država in hkrati država z državno dirigiranim gospodarstvom. Ob vstopu v vojno se je kljub dolgim pripravam tudi nemško gospodarstvo kar nekaj prelomilo in globoke spremembe so bile na dnevnem redu. Ves notranji trg se je že stisnil in kmalu izšel. Ves promet je otrpnil. Nič več se ni dobilo, kar bi bil človek najbolj želel imeti in hotel kupiti. Vse važne življenjske potrebščine so bile že na karte in v nekaj mesecih se je prosta trgovina znižala na minimum.

V takih razmerah je bilo naravno, da tudi reklama ni imela skoraj nobenega smisla več in da je njena vloga naglo pojemala tudi v praksi. Bila je v krizi. Občutili so to predvsem časopisi za redno oglaševanje in prav tako reklamni oddelki tvrdk ter proizvajalci reklamnih sredstev vseh vrst. Velike tvrdke so namreč mehanično odpovedovale vse pogodbe in na-

ročila v tej stroki. Same pa niso znale več osvojiti trga. Nastala je zmeda. Treba je bilo vprašanje starih navad in naročil načelno rešiti. V tem hipu je nastopila državna oblast. Vsa stara naročila reklam so morala obveljati. Za to se je kmalu zavzela tudi sama državna industrijska skupina v posebni okrožnici.

Nove razmere

Reklama spet živi. V marsičem pa je prenovljena. Obveljalo je načelo, da je reklamni in propagandni gospodarski posel individualen, kakor je bil seveda tudi že prej in kakršno vedno bo. Iskati si je treba vedno novih načinov reklame in novih domislic za razširitev obrata, prometa in proizvodnje. Od tu pa se začneja novosti. Res so bili n. pr. v Nemčiji že mnogi predmeti na karte in tu ni bilo več dosti opravka za reklamo. Ostali so pa še vedno prosti važni predmeti in potrebščine, kakor pohištvo, igrače, hišno orodje, steklo, porcelan, keramika, razsvetljevalne, olepševalne naprave, glasila itd. Tudi še nekateri drugi življenjsko važni predmeti so bili prosti, tudi tekstilni, samo poiskati je bilo treba vse na novo. Vsi ti proizvajalci obrti so hoteli živeti in zatorej še pridneje delati; šlo je le za nove metode.

Sestra trgovine

V podobnem položaju kot ta industrija se je znašla tudi skoraj vsa trgovina. Iskati je bilo treba novih možnosti, da se zaposlijo trgovinski poklici. In pokazalo se je, da sta reklamna in prodajna panoga dve sestri, ki delata združeno najbolje. Reklama je spet dvignila trgovino in industrijo. Mnogo predmetov se je v teh časih šele prav uveljavilo, mnoge izredno uspele akcije pa so bile sploh šele omogočene s pomočjo moderne reklame.

Prvo, kar je med novimi razmerami presenetilo, je bilo to, da si občinstvo kljub vojni želi še vedno enako prijazne in udobne potrebe ter reklame kakor v mirnih časih. Ljudje hočejo biti dobro postreženi! Če je manjši promet, jim je zaradi prostega časa tem lažje ugoditi. Kjer se hkrati prodajajo nadzorovani pred-

Zunanja trgovina

Prvi transport turškega bombaža za našo tekstilno industrijo je že na poti v Carigrad, odkoder bo po romunskih ladjah prepeljan v Brailo, od tam pa po Donavi na naših vlačicah v Jugoslavijo. V kratkem pride v Carigrad tudi druga pošiljka bombaža iz Turčije. Tako dobimo v kratkem nad 3000 ton turškega bombaža.

Z Romunijo je bil dosežen sporazum, da se koncem tega meseca znova sestane delegacija obeh držav zaradi sklenitve novega trgovinskega in plačilnega sporazuma. Kakor se iz dobro obveščene strani poroča, je verjetno, da se bo plačilni promet znova določil po kliringu, in ne več v devizah, kakor je določeno sedaj.

V Romuniji so bile določene nove uradne cene za moko. Krušna moka velja od sedaj 16, fina bela moka pa 32 lejev za kg.

Švicarske oblasti so odredile, da se uporablja za vse časopise enoten papir, ker se s tem prihrani na papirju.

Med Nemčijo in Francijo so se začela voditi pogajanja o dobavi francoskega vina Nemčiji. Francija je imela lani rekordno letino, ki je dala nad 100 milijonov hl vina. Tudi letošnja trgatega v Franciji je bila dobra. Kako velike količine vina bo dobavila Francija Nemčiji, pa še ni dogovorjeno.

Trgovinska pogajanja med Romunijo in Sovjetsko Rusijo se bodo začela koncem tega meseca, kakor poroča agencija Stefani.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično s n a ž i obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Odličen jurist

s sodno in advokatsko prakso, knjigovodja in strojepisec želi parurne popoldanske zaposlitve.

Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv in dober jurist«

Stane Megušar:

Prodajanje je umetnost

Služiti kupcu je danes geslo trgovine in torej tudi prodajalca. Da mu bo ustrezno, je treba razen solidnosti tvrdke in dobrega blaga, kakor sem to že zadnjič omenil, še sposobnega prodajalca, ki si je svest svoje naloge: Naj bo kupec kdor si bo, naj kupi mnogo ali malo, postreči mu moram tako, da bo njegova želja izpolnjena, da bo zadovoljen,

Prav v tem tiči tudi pravi smoter prodajne umetnosti, ki pa se pri nas dostikrat še ne pojmuje pravilno, kar kaže izkazovanje posebne ljubeznivosti in pozornosti do tistih kupcev, ki se smatrajo kot »boljši«. Praksa je že večkrat dokazala, da ni navidezno skromnejši kupec nič manj vreden, temveč se dostikrat nudi možnost, da postane dober in stalen odjemalec, dostikrat celo vrednejši od »boljšega«. Kdor torej dela s svo-

jim vedenjem ali malomarno postrežbo razlike med kupei, naj se ne čudi, če se mu to mašuje. Vsakega kupca, pa naj si bo reven ali bogat, treba vedno smatrati za važnega činitelja pri ustvarjanju gospodarske in moralne moči trgovine. Še več! Mora nam biti prijatelj in svetovalec, zakaj znano je, da je zadovoljen kupec tudi močan reklamni činitelj. Kupec torej ni sovražnik, ki ga je treba premagati, temveč prijatelj, ki se mora pridobiti. Kako visoko se ceni važnost slehernega kupca za trgovino, pove jasno in razločno zlato trgovsko pravilo: ki pravi: Vsak prodajalec varuje najboljše svoje korist in korist svoje tvrdke, če pazi na korist svojih odjemalcev.

Natančno pojmovanje velikega pomena kupčeve vloge pri razvoju in napredku trgovine more služiti vsakemu trgovcu in prodajalcu za osnovno podlago vsemu njegovemu prizadevanju in udejstvovanju. Prav ta ugotovitev pa nalaga prodajalcu, da posveti vso

pozornost pri prodaji kupcu, kar ustvarja živo potrebo po študiju o prodajni umetnosti.

Redki so trgovci, ki zmorejo toliko samokritike, da bi stvarno ocenili najprej svoje podjetje in objektivno ugotovili, če je postrežba v njihovih trgovinah pravilna ali ne. Tudi takih je mnogo, ki kaj radi zvrčajo vso krivdo slabega prodajanja le na krizo, sami pa sede v trgovini pri nezahodni sveteljavni, umazani in zaprašenih policah, zunaj na trgovini pa kmalu ne bo več sledu o napisi desk, pa tudi v izlozbe morda trgovce že ni pogledal pol leta. Takemu in sličnemu podjetniku bi vsekakor veljal dobrohoten nasvet, naj si poišče »krizo« v svoji najbližji okolici in jo skuša čimprej odpraviti, sicer utegne njega »kriza« odpraviti.

Čim torej trgovce svoje podjetje objektivno oceni, se mora v prvi vrsti potruditi, da zboljša organizacijo postrežbe in prodaje v svoji trgovini.

Ko omenjam objektivnost kot

najvažnejši pogoj za dosego polnih uspehov pri prodaji, naj opozorim na poskus, ki so ga izvedle v Ameriki nekatere velike tvrdke, ko so hotele ugotoviti vzroke neuspehov v trgovini. Nastavile so nekaj gospe iz najrazličnejših slojev, da so šle kupovat v njihove trgovine. Te gospe so ugotovile pri približno 300 prodajalcih naslednje prav poučne zanimivosti. Samo eden je poklical kupca, oziroma kupovalko po imenu, tako kot se kliče sosed ali prijatelj. Samo eden je prinesel stol za kupovalko, ko je morala čakati, 44 ni skušalo zadržati kupovalk, ki so hotele iti drugam, 180 jih ni poskušalo napraviti še nadaljnjih kupčij in niso ponudili še drugega blaga, a le 70 je prodajalo z vljudnostjo in osebnim stikom, kar napravi kupcu trgovino priljubljeno. Zopet bi se mogli vprašati, ali niso morda tudi pri nas slični ali celo enaki nedostatk vzrok mnogim neuspehom?

Drugi tudi važen vzrok neuspeha je ta, da se pri nakupovanju

vse preredko upoštevajo želje in zahteve odjemalcev, saj vsak trgovec vendar ve, da blaga ne kupuje zase, da bi zaprašeno oblečalo na policah.

Morda bi ne bilo nezanimivo ogledati si postrežbo nekoliko pobliže in opazovati kupca od njegovega vstopa v trgovino pa do trenutka, ko zadovoljen ali pa tudi razočaran odhaja iz nje.

Ko človek vstopi v trgovino, naj se takoj počuti prijetno, da se bo še rad vrnil. Kdo od trgovcev ali prodajalcev si tega ne želi, pa vendar ne znajo kupca — če se sme tako reči — privezati nase. Koliko jih je tudi, ki svoje vljudnosti in uslužnosti ne morejo ali nočejo vidno ponujati? Seveda ni rečeno s tem, da mora biti prijaznost prisiljeno sladka, toda čim bolj je odkritosrčna, tem bolj je naravna in verjetna. Če se človek ugodno in prijetno počuti v družbi, ki občuje z njim neprisiljeno in naravno, zakaj ne bi smel zahtevati ali si vsaj želeli, da se tako postopa z njim tudi v trgovini? (Dalje prih.)

Avtobus nadomestuje ukinjene vlake

Na Dravskem polju se ukinitve nekaterih osebnih vlakov zaradi olajšanja tovornega prometa in prihranka na premožu zelo neprijetno občuti. Med Čakovcem in Mariborom sta konec oktobra izpadla kar dva vlaka v vsaki smeri. Najbolj neprijetno se to občuti zvečer, ko ni več zveze ne v eni, ne v drugi smeri. Potnik, ki se z večernim vlakom vrača iz Ljubljane, kjer je imel razne opravke, domov na Dravsko polje, se mora sedaj peljati do Maribora, tu prenočiti in se šele drugo jutro vrniti nazaj do Pragerskega in potem dalje proti vzhodu. Enako neprijetno je za one, ki imajo z dežele opravka v Mariboru, pa morajo tu prenočiti in se šele drugi dan vrniti domov.

Da se temu nedostatku vsaj deloma odpomore, so se Mestna podjetja mariborska odločila prevzeti del prometa med Mariborom in Ptujem v večernih urah. Zato bo pozno zvečer, tako nekako ob 22.30, odhajal iz Maribora še en voz do Ptuja, ki bo peljal tjakaj potnike iz Ljubljane in Zagreba, pobral bo pa tudi vse one, ki so imeli opravka v mestu, bili v gledališču itd. Ta avtobus bo vsekakor počakal na ljubljanski vlak, tudi če ima zamudo. Da pride avtobusno podjetje v sklad s svojim voznim redom, bo popoldanski voz odhajal v Ptuj že ob 17.15 namesto ob 18.30 kakor doslej.

Računati je, da pride dovoljenje banske uprave za to novo vožnjo že v nekaj dneh, tako da se nova avtobusna zveza vzpostavi že prihodnji teden.

Zeleti bi bilo, da se s tem avtobusom Mestnih podjetij uredi tudi vprašanje prevoza pošte, vsaj pisemske. Zvečer ni več pošte v Ptuj, kar poslovni svet zelo neprijetno občuti. Proti Mariboru gre mestni avtobus nekaj po 18. uri in bi prav lahko vzel, sveda če mestna občina in poštna uprava napravi ta aranžman, s seboj tudi pisemsko pošto, ki bi jo potem drugo jutro raznašali po mestu in okolici. Vsekakor pa bi moral pozni večerni avtobus, torej novi, vzeti s seboj pošto, namenjeno za Ptuj, ki jo je pripeljal ljubljanski oziroma zagrebški vlak. Pisemske pošte tudi ni toliko, da je ne bi zmogel mestni avtobus, saj ima mariborska občina sedaj v prometu res velike in udobne vozove.

A. B.

Razdelitev oljaric

Poročali smo, da so podpisali ministra dr. Andres in dr. Čubrič ter ban dr. Šubašić odlok, po katerem naj bi dobila banovina Hrvatska 48 odstotkov vse razpoložljive količine oljaric. Ta odlok je povzročil v vseh drugih pokrajinah veliko nezadovoljstvo ter so prišli v Beograd iz Slovenije in iz drugih krajev odločni protesti proti temu odloku.

In ti protesti so tudi upravičeni. Kajti potrebe za olje znašajo za vsó državo 1533 vagonov, od katere količine pa odpade na banovino Hrvatsko 475 vagonov, Slovenijo 190, za ostale pokrajine pa 870 vagonov, v odstotkih pomeni to, da odpade na Hrvatsko 30,94 odstotka, na Slovenijo 12,37 odstotka in na vse ostale pokrajine 56,69 odstotka.

Kapaciteta industrij olja pa znaša v Hrvatski letno okoli 730 komercialnih vagonov, v Sloveniji 80 in v vsej ostali državi 950 vagonov. To pomeni, da bi po navede-

nem odloku morale vse industrije v državi proizvesti za 12,8 odstotka manj od svoje polne kapacitete.

Glede potrebnih surovin za proizvodnjo olja pa ima banovina Hrvatska olja za proizvodnjo 170 vagonov olja, bučnih pešk pa za 190 vagonov ter ji torej manjka surovin še za okoli 115 vagonov. V drugih krajih pa je surovin: maka za 40 vagonov, bučnih pešk za 19 in sončnic za 1120 vagonov olja. Če bi obveljal odlok, da dobi banovina Hrvatska razen bučnih semen 48 odstotkov vseh surovin, bi bile zelo težko zadete industrije v vseh drugih pokrajinah. Hrvatska bi bila na ta način močno privilegirana na škodo industrij v drugih pokrajinah. Industrije zato protestirajo proti navedenemu odloku, ker bi jih ta prisilil, da bi morale reducirati svojo proizvodnjo za več ko 227 vagonov, dočim bi tovarne na Hrvatskem mogle v celoti izkoristiti svojo kapaciteto.

Doma in po svetu

Tuja letala so zopet preletela jugoslovansko ozemlje, in sicer pri Gjevgljiji, Velesu in Bitolju. Letala pa niso metala nobenih bomb. Narodnost letal se ni mogla ugotoviti. Ko so prileteli jugoslovanski lovski avioni, so tuja letala takoj izginila.

»Hrvatski dnevnik« je razpravljal v uvodniku o rezultatih politike sporazuma, kakor jo izvaja predsednik dr. Maček. List naglašal, da je mogoče deliti uspehe dr. Mačka v dva dela, v to, kar je dosegel pozitivnega dr. Maček, in v to, kar je znal preprečiti. Naravno da dr. Maček in njegovi tovariši še niso dosegli vsega, kar so hoteli, toda nedvomno je to, da so dosegli to, da more hrvatski narod v miru delati za dvig svojega gospodarstva in svoje kulture. Brez vsakega dvoma je, da je bilanca sporazuma po enem letu v vsakem pogledu pozitivna.

Kulturbund je začel akcijo, da bi se vsi nemški gospodarski ljudje združili v eni organizaciji, da bi se na ta način nemška narodna manjšina gospodarsko okrepila.

Voditelj nemške narodne manjšine v Jugoslaviji dr. Sep Janko je poslal na vse okrajne nemške voditelje okrožnico s pozivom, da imenujejo za vsako občino, v kateri so Nemci v večini, po tri moške, ki jih bo nato predlagal predsedniku vlade Cvetkoviću, da imenuje enega od njih za beleznika v smislu obljube, ki jo je dobil od njega.

Nedeljska narodna zbirka za CMD je dosegla zelo lep uspeh. Tako je bilo nabranih v Ljubljani 70.000 din, v Celju 17.000, v Mariboru 30.000 in

v Kranju 10.000. A tudi v manjših krajih so bili doseženi lepi uspehi. Med Trbovljami in Hrastnikom se je odrgal plaz zemlje in kamena na progo, da je bil promet ustavljen za 12 ur.

Mestni vodovod v Zagrebu je zaradi zvišanja delavskih mezd podražil vodo od 1,35 na 1,60 din za kubični meter.

V Zagrebu je sedaj določena maksimalna cena za mleko na 3,50 din. Dosedaj je bila določena na 3 din. Gospodarska sloga pa je zahtevala zvišanje maksimalne cene na 4,50 din.

Občina v Subotici je sklenila, da se posekajo kostanji in akacije v subotičkih ulicah, ker manjka občini drv. Nadalje bodo v občinskih gozdovih posekali še za 1500 vagonov drv.

Zasedanje egiptskega parlamenta je otvoril kralj Faruk s prestolnim govorom, v katerem je naglasil, da spoštuje Egipt po duhu in po črki zvezno pogodbo z Vel. Britanijo, da pa ljubosumno pazi na nedotakljivost svoje neodvisnosti. V Berlinu je prišla prva skupina kvalificiranih italijanskih delavcev, ki bodo zaposleni v nemški industriji. Prva skupina šteje 10.000 delavcev.

Romunske oblasti niso zahtevale izročitve gospe Lupescu, temveč samo izročitve bivšega ministra Urdareana, kateremu da bodo mogle dokazati, da je odredil umor voditelja Železne garde Codreana.

Na Kitajskem je začela razsajati črna kuga. Od 165 za kugo zbolelih ljudi je umrlo 90.

Angleška letala so že vdrugič bombardirala Brindisi, ki je glavno пристanišče za italijansko vojsko v Albaniji in Grčiji.

Bivši predsednik republikanske španske vlade Cabalero pride te dni pred vojno sodišče. Vedno znova prihajajo vesti o smrtnih ob-

sodbah levičarskih voditeljev v Španiji.

Agencija Tass poroča, da je bil sklenjen med japonsko družbo Mitsubishi in nizozemsko družbo Dutch Standard Oil Co. dogovor, po katerem bo nizozemska družba dobavila Japonski v bližnji dobi 1 milij. 600.000 ton nafte iz Nizozemske Indije. Ta dogovor da je zastopnik vlade Nizozemske Indije že odobril.

Ameriški notranji minister je po izvolitvi Roosevelta odstopil. Novinarjem je izjavil, da je vzrok njegove demisije samo ta, da omogoči predsedniku Rooseveltu popolnoma proste roke, če bi se odločil za spremembe v vladi. Svoje mesto pa bo zapustil šele potem, ko bo sprejeta njegova ostavka.

Argentinska vlada namerava izdati za napravo treh velikih pomorskih in vojaških oporišč v južni Argentini 150 milijonov dolarjev.

V Ameriki so bile v zadnjih dneh številne in zelo močne eksplozije v raznih tovarnah. Eksplozije so mestoma povzročile zelo veliko škodo. Sodiijo, da gre za organizirane atentate na tovarnice.

Iz Amerike poročajo, da bo dobila Anglija še ta mesec polovico ameriških tako imenovanih »letečih trdnjav«, in sicer najmodernejšega tipa. Ti bombniki imajo veliko nosilnost ter morejo preleteti brez pristanka tudi 6000 kilometrov.

Ameriške oblasti so zadnjič pozvale ameriške državljane, da zapuste Kitajsko, ker je skrajni čas, da odpotujejo z Daljnega vzhoda.

Kitajci poročajo o nadaljnjih uspehih svojih čet v južno vzhodni Kitajski. Japonske čete se le slabo branijo pred prodirajočimi kitajskimi četami ter se umikajo proti Hankovu.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 13. novembra 1940 objavlja: Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o uradnikih — Uredbo o ureditvi blagovne prodaje — Uredbo o preskrbovalnih ustanovah — Uredbo o spremembah in dopolnitvi uredbe o gojitvi, sečnji, prometu in izvozu lesa domačega oreha — Pravilnik o dnevnicah poštinih uslužbencev, ki spremljajo pošto — Pravila o obliki, sestavi in zaznamovanju steklenic in posod za točenje alkoholnih pijač in mleka in o mejah njih ločnosti — Naredbo o kontroli uvoza bombaža iz št. 38/1 in 272, bombaževe preje iz št. 274 do 276 in fiocca w. w. iz št. 328 uvozne carinske tarife — Spremembo navodil za izvrševanje uredbe o zaposlovanju tujih državljanov in pravilnika za uporabo te uredbe — Carinjenje steklene volne za okras božičnih dreves — Priznanje lesenih vreten in bobnov za zunanji zavoj — Razširitev področja carinskega oddelka carinarnice I. reda Dravograd-Meža na Prevaljah — Zvišanje cen konvov za petroleje.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 8. novembra navaja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je povečala za 7,2 na 2.491,8.

Devize izven podloge so narasle za 25,8 na 497,7.

Vsota kovane denarja se je zmanjšala za 3,7 na 184,5.

Eskont bonov za narodno obrambo se je dvignil za 12,0 na 5,919,0.

Razna aktiva so se zmanjšala za 1,9 na 1.902,6.

Obtok bankovcev se je povečal za 64,1 na 12.988,4, obveze na pokaz pa so narasle za 1,0 na 2,817,0.

Razna pasiva so se zmanjšala za 6,6 na 333,6.

Dejanska vrednost podloge je izkazana s 3,986,9, celotno kritje pa s 25,22%.

Obrestna mera je ostala še nadalje neizpremenjena.

V časih skrčenih zaslužkov vpeljite v svoji trgovini redni prasek za prašiče



Prodajna cena din 8.—, nabavna cena din 6,50 pri odjemu najmanj 13 zavrtkov.

Pri odjemu 23 zav. din 6,25, pri odjemu 46 zav. din 6.—, vse fco po pošti. — Pri večjem odjemu zahtevajte posebno ponudbo.

Delamo stalno reklamo v časopisih, tako da Vam je prodaja zelo olajšana. Zaloge za Kranjsko DROGERIJA KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Zaloge za Štajersko DROGERIJA KANC, Maribor, Gospodarska ulica 33.

Sejmi

18. novembra: Radeče pri Zidanem mostu, Smartno pri Litiji, Šoštanj, Blanca, Senožeti občina Dol.
19. novembra: Raka, Ormož, Ptuj, Podsreda, Slovenj Gradec, Sveti Jurij pri Celju-okolica, Dolnja Lendava.
20. novembra: Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje, Rajhenburg.
21. novembra: Smihel-Stopiče, Podčetrtek, Sv. Jurij ob Taboru, Turnišče.
22. novembra: Maribor.
23. novembra: Št. Lovrenc na Temenici, Brežice, Celje, Trbovlje, Slov. Bistrica.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zov.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journales, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejanske plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.



SE PRIPOROČA
ZA NAROČILA

TRGOVSKIH, URADNIH
IN DRUGIH TISKOVIN

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA / GREGORČIČEVA ULICA 23

LASTNA KNJIGOVESNICA / TELEFON 25-52

Manufakturna veletrgovina
F. Hrehorič

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 28

Židovska ul. 4
Stari trg št. 2
Tyrševa c. 22

Najugodnejši in
najcenejši nakup
perila za dame, go-
spode, kakor tudi
za otroke, volne,
bombaža, svile, no-
gavic, rokavic, ple-
tenin i. t. d., i. t. d